

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Lucașfărușul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșanu”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 18 Iunie 1905.

Nr. 25.

Reforma școalelor comerciale.

Trecând la proiectata reformă a școalelor comerciale ne face impresia, că ancheta, — pe baza raportului și expozeului prezentat de inspectorul suprem al învățământului comercial — a fost în general condusă de următoarele principii: să reducă pe cât se poate materialul de studiu la minimum strict necesar, dar astfel ca școalele comerciale totuș să corespundă scopului și să-și ajungă cu ușurință țânta; în școalele comerciale să se introducă mai mult spirit comercial și mai mult simț pentru viața practică și trebuințele ei prin aplicarea de puteri didactice cu cunoștințe cât mai temeinice din sfera economiei naționale; fiecare obiect de învățământ să fie predat în legătură cu chestiuni de economie națională ca astfel — fără a se îngreună peste măsură elevii cu studiul acestei științe — totuș fiecare oară să contribuie mai mult sau mai puțin la augmentarea cunoștințelor elevilor în această materie; să se dea o mai mare atențiune matematicilor ca unele cari sunt menite să contribuie la agerimea judecății și logicei elevilor, știut fiind că în viața practică comerțul cu deosebire pretinde adeseori decizii și hotărâri momentane. Cu un cuvânt economia națională și matematica să dea nota distinctivă a învățământului comercial întocmai precum studiile clasice dau caracterul învățământului din gimnasiile clasice.

Pe baza acestor principii s'a propus mai multe modificări în obiectele de învățământ. Astfel la studiul economiei politice s'a propus să se dea mai multă atențiune părților practice și aplicative, deoarece s'a constatat că părțile teoretice și abstracte sunt prea grele pentru pregătirea elevilor unei școli medii. Cel mult s'ar putea ca aceste partii

să fie predate după tractarea părților practice, deci cu ceva înainte de examenul de maturitate. Studiile dreptului cambial, legii comerciale, industriale etc. deasemenea să se mărginească la chestiunile cele mai necesare și de deosebit interes practic, deoarece și aci s'a constatat că un elev de 15—17 ani cu greu se poate ridică cu cunoștințele sale până la acel stadiu, pe care îl reclamă priceperea spiritului anumitelor legi și instituțiuni comerciale. Dreptul cambial și legea comercială în acest înțeles se poate bine combina cu cunoștințele de introducere în științele comerciale și chiar și cu cele de economie națională.

În aritmetica comercială de asemenea se va face o reducere, probabil vor rămânea pe sama academiilor chestiunile mai abstracte ca de ex. calculul de arbitrage, ceea ce — după modesta noastră părere — n'ar fi tocmai potrivit. Arbitragiul e una dintre chestiunile cele mai importante ale aritmeticii comerciale, menită să lărgească mult orizontul vederilor, așa că oricât de grea s'ar părea această chestiune totuș ar trebui necondiționat tractată. În schimbul acestor reduceri de material se va pune mai mult temei pe practica calculațiilor mentale, fiind acestea atât de necesare în viața practică.

Contabilitatea, ca unul dintre cele mai însemnate obiecte de învățământ în școala comercială, va fi predată cu deosebire din punct de vedere practic și chestiunile mai grele (afacerile de bancă cu străinătatea, afacerile de export, afacerile terzo etc.) vor rămânea probabil pe sama academiilor.

Corespondența comercială în limbile străine (germană și franceză) să se facă de profesorii respectivelor limbi, iar cea în limba de propunere a școlii de profesorul de științe comerciale. Asupra acestei chestiuni

se poate discuta foarte mult. E mai ușor pentru un profesor de științe comerciale să-și însușiască limbi străine, ori pentru profesori de limbi străine cunoștințe comerciale? Noi din parte-ne am aderă la opinia dintâi, cunoscut fiind că mai fiecare profesor de școale comerciale cunoaște și trebuie să cunoască limbi străine. Tot în legătură cu corespondența comercială amintim lucrările de birou, cari până acum figurau ca obiect de învățământ în toate clasele cu câte una sau două oare. Considerând însă că aceste ușor se pot combina cu aritmetica, corespondența și contabilitatea, probabil, că în viitor vor rămâne numai pentru anul ultim de școală și și acolo pentru problemele combinate adecă pentru cazuri practice în cari să obvină contabilitate, corespondență aritmetică etc.

Chimia se va despărți de Merceologie și Technologie. Ori e știut că studiul Merceologiei și Technologiei pretinde cunoștințe serioase de chimie și istorie naturală cu deosebire de zoologie și botanică, cari au să formeze așa zicând baza, pe care are să se propună amintitele studii. Considerând că cunoștințele de chimie și istorie naturală, în special însă cele de chimie ale unui elev ce intră în școala comercială sunt foarte puține, credem că se va ajuta mult învățământului comercial, dacă chimiei i-se va face mai mult loc în program și i-se va da mai multă importanță.

La geografie și istorie de asemenea se vor preferi mai mult părțile de interes deosebit pentru comerț. În special la geografia țărilor străine, ca unul dintre cele mai de samă studii de învățământ, toate chestiunile trebuie tractate cu deosebită considerație și în raport cu geografia patriei noastre. A se fixa cât mai exact raporturile în cece privește producțiunea, circulațiunea, consumațiunea etc. între țările străine și țara noastră va fi pentru elevi, viitorii oameni de afaceri, de cel mai mare folos practic.

În fine la învățământul limbilor străine s'a remas pe lângă cele două limbi mai importante: germană și franceză, cărora în viitor li-se va da mai multă atențiune. Rezultatele obținute până acum în instrucția acestor limbi a fost nemulțămitoare. Pricina nu trebuie însă căutată în școală, cât mai mult în relațiile sociale. Maghiarul învață greu limbi străine, greu nemțește și și mai greu franțuzește. La noi Românii progresul încă e greu deoarece ni-se răpește mult timp cu limba maghiară, o limbă de puțin folos pentru comerțul mare. În alte țări comerciale elevii știu deja când intră în școală pe lângă limba maternă și o altă limbă străină, așa că in-

strucțiunea se poate face mai ușor și cu mai mult succes. La noi poate s'ar fi putut ajuta, dacă chestiunea instrucțiunii limbilor ar fi fost apucată din alt punct de vedere, anume, s'ar fi stabilit programul nu după clase, ci după cunoștințele de limbi ale elevilor. Așa de ex. în fiecare școală găsești elevi, cari să știe bine nemțește, alții mai puțin și alții de loc. Dacă, amăsurat acestei împrejurări, elevii s'ar împărți în trei categorii și cu fiecare s'ar urmă cursuri separate, atunci evident că rezultatele ar fi mai mulțămitoare. În acest caz chiar și cu elevii, cari când vin în școala comercială nu cunosc o limbă — în exemplul nostru limba germană — chiar și cu acei elevi s'ar putea obține rezultate mulțămitoare. Altcum progresul este împedecat de diversitatea pregătirii singuraticilor elevi. În chipul acesta tractată chestiunea instrucției în limbile moderne, credem noi, ar fi aflat o soluțiune mai norocoasă. Altfel o să ajungem tot unde suntem.

La revizuirea planului cel nou, ancheta a dat convenită atențiune și unei chestiuni de mare însemnătate: dezvoltarea fizică a elevilor. E bună și salutară aceasta dispoziție cu atât mai mult cu cât absolventul de școale comerciale ajuns în viața practică nu are reori e expus a duce o viață sedentară și puțin higienică.

Aceste sunt cele mai însemnate schimbări ce se intenționează a se face în planul de învățământ al școalelor comerciale. Bine ar fi ca această reformă să fie mai norocoasă ca cele de până acum!

Dar înainte de a încheia trebuie să mai dăm odată expresiune convingerii noastre — pe care de altcum am accentuat-o și în articolul nostru trecut — că reforma școalelor noastre nu depinde atât dela reforma planului de învățământ cât mai mult dela reforma corpului didactic, în acel senz, ca să se angajeze numai puteri destoinice și bine pregătite. Entuziasmul unui profesor conștios de misiunea frumoasă a școalelor comerciale poate să producă rezultate excelente chiar și în marginile unui program de învățământ din punct de vedere pedagogic mai puțin corespunzător. Pentru un profesor mai puțin conștient și pătruns de chemarea sa chiar și cele mai excelente planuri de învățământ devin niște litere moarte, fără nici un folos real. Din contră și mai bune pentru un profesor bun. Aceasta este modesta noastră convingere, pe care credem că o vor aproba chiar și aceia, cari nu vor aderă întru toate ideilor dezvoltate în acești articoli. =

Expoziția „Asociațiunii“.

De astădată voim să atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra uneia dintre cele mai importante părți din viitoarea expozițiune a „Asociațiunii“ și să-i rugăm să sprijinească cu tot dinadinsul această frumoasă întreprindere care va putea fi un titlu de onoare pentru întreg poporul nostru din această țeară.

Partea etnografică.

Desp. A. Situațiunea geografică, viața comunală și casele Românilor din țară.

Secț. I. Situațiunea geografică.

(§. 1.) 1. *O hartă etnografică* a Ungariei, după posibilitate în relief, va prezenta teritorul locuit de Români Comitatele cu populațiune românească se vor distinge prin o culoare mai vie, în diferite nuanțe după proporțiunea dintre locuitorii români și neromâni (0—25, 25—50, 50—75, 75—100%).

Se vor expune apoi și alte harte etnografice, în diferitele edițiuni disponibile, cari vor arăta teritorul ce-l ocupă întreg elementul românesc.

(§. 2.) 2. *Tablouri grafice* vor prezenta cuota Românilor în populațiunea țării și în comparație cu celelalte popoare conlocuitoare, apoi creșterea numărului lor după recenzementele ce se fac din 10 în 10 ani.

Pentru aceste tablouri se vor lua de bază datele oficiale ale serviciului statistic al țării, după publicațiunile editate de acesta.

(§. 3.) De procurarea hartelor și datelor necesare, precum și de aranjarea acestui despărțământ va îngriji biroul Asociațiunii.

Secț. II. Viața comunală.

(§. 4.) 1. *Partea istorică.* Aici se vor expune:

a) documente și diplome vechi, ce privesc istoria comunelor, mai cu samă înființarea și privilegiile lor precum și fazele mai însemnate prin cari au trecut ele; apoi statute, concluze (hotăriri), conspecte, registre, matricule, rațiocinii, bugete și alte documente vechi despre organizarea comunelor, funcționarii și reprezentanții lor, despre familiile și locuitorii lor, despre edificii, vite, etc., despre impozite, taxe și alte contribuiri comunale, cu deosebire despre contribuiri pentru scopuri culturale și filantropice, despre starea instrucțiunii, etc., în fine planuri și coscripțiuni (ocolnițe) vechi ale comunelor;

b) acte, statute și alte documente despre țehuri și tovărășii (insoțiri) comunale de odinioară, despre ramii de industrie și negoț, ce au purtat locuitorii lor și în genere despre ocupațiunea locuitorilor;

c) obiecte vechi, cari privesc viața și obiceiurile din trecut (embleme, steaguri, lăzi, răvașe, table, sigile, uniforme, etc.), în fine

d) tablouri vechi cu vederi ale comunelor și ale eventualelor fortărețe (cetățui, întărituri) ce au aparținut lor.

(§. 5.) 2. *Stările actuale:*

a) din fiecare despărțământ al Asociațiunii cel puțin câte un tablou fotografic al unei comune caracteristice de pe teritorul său, prezentând vederi generale ori o stradă sau piață principală cu grupuri de popor (acestea eventual și în tablouri separate);

b) planuri ale comunelor și ale hotarelor lor după starea de azi;

c) date și ilustrațiuni despre instituțiuni comunale filantropice, culturale etc. (despre spitaturi, azile de săraci și de copii, despre școli, despre fonduri, ce servesc aceste scopuri, despre reuniuni, etc.).

Tot în secțiunea aceasta se vor expune monografii, topografii și istorii ale comunelor și orașelor, diplome de nobili, etc.

*

(§. 6.) Despărțământele Asociațiunii sunt recercate a procura în cadrul bugetelor lor tablourile fotografice amintite sub p. 2 a); mai departe sunt invitate ca în scopul colectării obiectelor înșirate sub celelalte puncte ale acestui capitol să se adreseze la primăriile respective membrii din primăriile acelor comune și orașe, dela cari se poate spera, că vor participa la expoziție, precum și la alți bărbați, cari sunt în posesiune de asemenea obiecte de expus, sau pot exoperă expunerea lor.

(§. 7.) Cu aranjarea și inzestrarea acestui despărțământ se încredințează dl Stefan Stroia.

Secț. III. Casele țaranilor români.

(§. 8.) Pentru această secțiune se va cere dela fiecare despărțământ al Asociațiunii:

1. *fotografia* cel puțin a unei case țărănești mai caracteristice, cu zidurile laterale și eventual cu un plan al intravilanului întreg.

Casele vechi (de peste 100 ani) câte se mai găsesc, se vor fotografia pentru expozițiune, atât în totalitatea lor, cât și detaliile mai caracteristice. După posibilitate se vor comunica numirile obicinuite în comună pentru singuraticile părți ale construcțiunii, apoi date despre vechimea caselor.

Planuri de case țărănești.

*

(§. 9.) Pentru teritorul unde „Asociațiunea“ nu are despărțământ, se va face un apel la alte instituțiuni și eventual și la particulari, în ori ce caz și la adresele următoare:

- pentru comitatul Arad la Asociațiunea aradană;
- pentru Maramurăș la Asociațiunea de acolo;
- pentru districtele fostului confiniu militar la comunitatea de avere din Caransebeș și la reprezentanțele fondurilor grănițarești din Năsăud și Sibiu.

Ca tablourile fotografice ce se vor expune, să se prezinte uniform, toate fotografiile ce se vor face anume pentru secțiunile II și III ale despărțământului A. al expozițiunii, vor avea următoarele dimensiuni:

înălțime 26 cm.
lărgimea 31 cm.

și se vor trimete în câte 2 ex. necartonate.

De aranjarea secțiunii III va îngriji biroul Asociațiunii.

Efectele publice.

Cele mai însemnate efecte publice din monarhia Austro-Ungară.

(Fine).

III.

Dintre acțiunile băncilor mai mari din monarhie cari obvin mai des în circulațiune amintim:

1. *Acțiunile băncei generale Ungare de credit*, care are un capital societar de 34 mil. cor., dar care în timpul din urmă a decis să și-l mărească încă cu 10 mil. cor. Valoarea nominală a unei acții este de K 400, deplin vărsate. Cursul variază între K 780—785. Dividenda pro 1904 a fost K 38 per couponul de acție.

2. *Acțiunile institutului de credit austriac* cu un capital societar de 100 mil. coroane. Valoarea nominală a unei acții este K 320 deplin vărsate. Cursul variază între K 668—672. Dividenda pro 1904 a fost de K 28 per couponul de acție.

3. *Acțiunile băncei Austro-Ungare.* E banca noastră de emisiune cu un capital de 210 mil. cor. Valoarea unei acții este de

K 1400, deplin vărsate. Cursul variază între K 1645—1655. Dividenda pro 1904 a fost de K 68 per cuponul de acție.

4. *Acțiunile băncii comerciale ungare din Pesta* cu un capital societar de 35 mil. cor. Valoarea nominală a unei acții este de K 1000, deplin vărsate. Cursul variază între K 2890—2900. Dividenda pro 1904 a fost de K 140 per cuponul de acție.

5. *Acțiunile băncii ipotecare ungare*, care are un capital societar de 20 mil. fl. în aur ceceace e egal cu 48 mil. cor. Acțiunile sunt în valoare nominală de 100 fl. aur sau 240 cor. Cursul variază între K 510—515. Dividenda pro 1904 a fost de fr. 26 per cuponul de acție.

6. *Acțiunile I. casse de păstrare patriotică din Pesta* cu un capital societar de 15 mil. cor. Valoarea nominală a unei acții este de K 2000, deplin vărsate. Cursul variază între K 16,875—17,000. Dividenda pro 1904 a fost de K 640 per cuponul de acție.

7. *Acțiunile primei societăți generale ungare de asigurare*. Dispune de un capital societar de 6 mil. cor. Valoarea nominală a unei acții este de K 2600. Cursul variază între K 8900—9000. Dividenda pro 1904 a fost de 400 cor. per cuponul de acție.

Intre acțiunile a căror valoare nu e deplin vărsată, dar cari obvin cu toate acestea des în circulație amintim *acțiunile institutului de credit fonciar austriac* cari au o valoare nominală de 500 fr., din care însă vărsate sunt numai 40%, adică 200 fr. (500 fr. = 480 cor.; 40% = 192 cor.) Cursul variază între K 1020—1025.

IV.

Dintre lozurile cari obvin mai des în circulație amintim următoarele:

1. *Lozurile Bazilica*. În 1886 ministrul ungar de culte a fost autorizat să ia pentru ridicarea catedralei catolice din Pesta și pentru restaurarea altar bisericii un împrumut cu lozuri de 4 mil. fl. v. a. S'au emis atunci 800,000 de lozuri à câte 5 fl. v. a. fără dobândă, amortizabile în 50 de ani. Sunt împărțite în 8000 de serii și fiecare serie conține câte 100 de lozuri. Fiecare loz are deci un număr de serie și altul curent și constă din două părți: din lozul propriu zis și din biletul de câștig. La fiecare termen de sortare se fac două trageri, una de amortizare și alta de câștig. Tragerile se fac de douăori pe an, la 1 Martie și 1 Sept. Ultima va fi la 1 Martie 1936. Se rescumpără cu câștiguri mai mari și mai mici sau în cazul cel mai rău cu câștigul minimal, care de prezent este de K 13. Replătirea se face două luni după sortare. Cursul variază între K 24.50—26.50. Biletule de câștig au un curs ce variază între K. 9—11.

2. *Împrumutul cu lozuri al orașului Viena*. În 1874 acest oraș a făcut un împrumut de 30 mil. fl. v. a. în 300,000 lozuri à 100 fl. v. a. fără dobândă, amortizabile în 50 de ani. Sunt împărțite în 3000 de serii și fiecare serie conține 100 de lozuri. Sortările de amortizare și de câștig se fac în același timp de trei ori pe an la 1 Martie, 1 Iulie și 2 Noembrie. Rescumpărarea se face trei luni după sortare cu câștigurile sortate, eventual cu câștigul minimal care de prezent este 160 fl. v. a. Ultima sortare va fi la 1 Martie 1924. Cursul variază între K 542—552.

3. *Împrumutul cu lozuri al orașului Buda*. În 1859 orașul Buda (azi Budapesta) a luat un împrumut de 2 mil. fl. v. a., emițând 50,000 bucăți lozuri à 40 fl. v. a. fără dobândă, amortizabile în 50 de ani. Lozurile nu sunt împărțite în serii, ci au numai numeri curenți dela 1—50,000. Sortarea se face odată pe an, la 15 Iunie. Ultima va fi la 1909. Se rescumpără șase luni după sortare cu câștiguri mai mari sau mai mici. Câștigul cel mai mic de prezent este 65 fl., în 1907 va fi 70 fl., în 1908 75 fl., iar în 1909 80 fl. Cursul variază între K 160—170.

4. *Lozurile „Iósziv“*. Reuniunea filantropică „Iósziv“ a emis în 1888 750,000 lozuri à 2 fl. v. a., împărțită în 7500 serii. Fiecare serie conține deci câte 100 lozuri. Amortizarea e proiectată în 60 de ani prin sortare, care de prezent se face odată pe an la 15 Noembrie. Ultima sortare va fi în 1948. Rescumpărarea se face 15 zile după sortare cu câștiguri mai mari sau mai mici, eventual cu câștigul minimal de 2 fl. v. a. Cursul variază între K 12—14.

5. *Lozurile „crucea roșie“ ungară*. Societatea cu același nume a luat în 1882 un împrumut de 4 mil. fl. v. a. emițând 800,000 lozuri à 5 fl. v. a., împărțite în 8000 de serii. Fiecare serie conține deci 100 lozuri. Amortizarea este proiectată în 51 de ani și se face prin sortare, rescumpărându-se cu câștiguri mai mari sau mai mici, eventual cu câștigul minimal care de prezent este 7½ fl. v. a. Sortările se fac la 1 Martie și 1 Septembrie. Cea din urmă va fi la 1 Sept. 1933. Rescumpărarea o lună după sortare. Cursul variază între K 33—36.

6. *Lozurile „crucea roșie“ austriacă*. S'au emis tot în 1882 pentru un împrumut de 6 mil. fl. v. a., cu totul 600,000 lozuri à 10 fl. v. a. împărțite în 120,000 serii. Fiecare serie conține deci 50 de lozuri. Amortizarea tot în 51 de ani prin sortare semestrală, la 2 Ianuarie și 1 Iulie. Ultima sortare va fi la 1 Iulie 1933. Rescumpărarea se face trei zile după sortare cu câștiguri mai mari sau mai mici, eventual cu câștigul minimal, care de prezent este 15 fl. v. a. Cursul variază între K 59—62.

7. *Lozurile „crucea roșie“ italiană*. Societatea „Crucea roșie“ italiană a luat în 1885 un împrumut de 15 mil. lire în 600,000 lozuri à 25 lire. În monarhia noastră s'au pus în circulație 20,000 lozuri cu un curs de emisiune de 14 fl. 25 cr. Amortizarea e proiectată în 51 ani prin sortări cari se fac de 4 ori pe an, la 1 Nov., 1 Febr., 1 Mai și 1 Aug. Rescumpărarea se face 8 zile după sortare cu câștiguri mai mari sau mai mici, eventual cu câștigul minimal, care de prezent este 35 lire. Cursul variază între K 47—49.

8. *Împrumutul cu lozuri al institutului de credit austriac*. Acest institut a luat în 1858 un împrumut de 42 mil. fl. v. a. pe baza unor împrumuturi cu prioritate, acordate unor întreprinderi de transport. S'au emis 420,000 lozuri à 100 fl. v. a., împărțite în 4200 serii. Amortizarea s'a proiectat în 66 ani prin sortări semestrale, la 2 Ianuarie și 1 Iulie a fiecărui an. Rescumpărarea se face șase luni după sortare cu câștiguri mai mari sau mai mici eventual cu câștigul minimal, care de prezent este 200 fl. v. a. Ultima sortare va fi la 2 Ianuarie 1924. Cursul variază între K 488—498.

9. *Lozurile Pálffy*. Principele Pálffy a obținut în 1854 concesiune să ia un împrumut de 3.720,000 fl. m. c. Spre acest scop a emis 93,000 lozuri à 40 fl. m. c. Au numai numeri curențidela 1—93,000. Amortizarea s'a proiectat să se facă în 57 ani în sortări anuale la 15 Sept. Ultima sortare va fi în 1911. Rescumpărarea se face șase luni după sortare cu câștiguri mai mari sau mai mici, eventual cu câștigul minimal, care de prezent este 70 fl. m. c. = 147 cor. Cursul variază între K 174—184.

N. B. La acții și la lozuri cursul se înțelege per bucată. La lozuri în câștigul minimal e cuprinsă și valoarea nominală a respectivului loz.

Porumbul (cucuruzul) de nutreț.

Sub acest titlu în buletinul ministerului agriculturii, comerțului, industriei și domeniilor din România se publică următorul articol, pe care pentru însemnătatea lui îl dăm în întregime:

Una din îngrijirile principale ale cultivătorilor mici și mari este hrana vitelor mai cu seamă în timpul iernei.

Cu clima noastră, cel mai adesea secetoasă, nu arareori se întâmplă ca producțiunea fânătelor să fie relativ mică și să avem lipsă de nutreț bun și indispensabil pentru iarnă.

Avem, însă pe lângă atâtea plante de nutreț cunoscut, mai cu seamă porumbul, care, cultivat pentru nutreț, poate să ne dea un furagiu abundent și relativ mult mai ieftin.

Porumbul este o plantă agricolă destul de bine cunoscută la noi, este bine aclimatat, are o cultură ușoară și sămânța lui se găsește până și în mâna celui din urmă mic cultivator.

El rezistă mai bine la secetă decât multe alte plante furagere similare și fiind o plantă a țărilor cu clima mai meridională, convine foarte bine a fi cultivat pentru nutreț la noi.

În puține, foarte puține localități, a început să se introducă cu succes cultura sfeclei de furagiu, cultura măturilor și a porumbului furager cosit verde și dat în aceasta stare la vite, sau cosit mai târziu, când se usucă pentru conservat în clăi peste iarnă.

Oricare ar fi nutrețurile întrebuințate, cestiunea importantă este ca să avem destulă hrană pentru vite în timpul muncii adecă de cu primăvară și până toamna târziu, dacă este posibil în stare verde și peste iarnă o hrană mixtă, adecă schimbată din când în când cu un nutreț mai moale, mai apos și care să se apropie cât mai mult de hrana în stare verde.

Pe de altă parte, tot așa de important este și împrejurarea că pe lângă nutrețurile obicinuite ce cultivăm și cari ne dau o producție relativ bună, pe o unitate de suprafață dată să căutăm, cel puțin, în parte, să ne adresăm și la cultura unor plante furagere, care, pe o suprafață cât mai mică să ne dea cât mai mari cantități de furagiu posibil.

Porumbul românesc și varietățile de porumb, zis dinte de cal, în climatul și pământul nostru, pot să ne facă servicii imense în ordinea de idei de mai sus.

Cultivat pentru furagii, porumbul are o cultură ușoară, produce mult și atât în stare uscată, dar cu deosebire în stare verde sau murat în gropi, constituie un furagiu cu totul avantajos, mai cu seamă pentru vitele cornute.

Incerările făcute în țeară și preferințele ce încep să se acoarde porumbului furager pe ici pe colea, de câțiva ani încoace, este un semn îmbucurător și pentru cultura mică țărănească, cultura lui credem că trebuie din ce în ce recomandată.

Pe o mică porțiune de teren, lângă casă sau pe locul de lângă sat, dacă se cară de cu toamnă gunoiu, mult, fie el chiar puțin putrezit, și se îngroapă sub brazdă, se poate face cea mai desăvârșită semănătură de porumb furager.

Este foarte greu, din cauza lipsei de gunoiu, ca cineva să gunoiască suprafețele întinse și în mod intensiv, dar o suprafață mică, de o jumătate, unul sau două pogoane, mai totdeauna se poate gunoi bine și cu mijloace de transport relativ mai mici.

În aceste condițiuni, recolta porumbului furager poate să fie însemnată, une-ori atinge și întrece cifra de 80,000 pe hectar în stare verde, căci printre plantele avidе de gunoiu, porumbul ocupă locul întâiu.

Ideea ce căutăm să răspândim printre cultivatorii mici, este că, pe lângă cultura porumbului furager pentru nutreț uscat, care este, de altfel, foarte bun,

să răspândim și cultura porumbului pentru furagiu verde, dar mai cu seamă murat în gropi.

Porumbul cosit pentru furagiu uscat, se usucă câte odată anevoie, mai cu seamă în anii ploioși și conservarea lui în clăi nu este atât de ușoară.

În cazul de mai sus producțiunea brută pe ha. este mai mică și vitele mănâncă acest furagiu cu mai puțin folos decât porumbul în stare verde sau murat.

În stare verde sau murat, porumbul este mai ușor de mistuit și vitele, mai cu seamă rumegătoare, profită mult mai mult decât dacă îi dăm în stare uscată și cu deosebire netocat.

Perderile totale, rămășițe pe câmp sau chiar în esle și chiar dacă îl dăm la vite în stare tocată, sunt mult mai mari la porumbul cosit și ucat decât la porumbul cosit și dat în stare verde, sau dat în stare murată.

Pe pe altă parte o variațiune în hrana vitelor, chiar în timpul iernei este foarte folositoare și vacile de lapte, în special, se resimt în mod cu totul avantajos pe urma acestui regim de hrană, ce credem că este bine să introducem în alimentațiunea vitelor de muncă, de prăsilă sau de lapte.

Din punctul de vedere al unei producțiuni mari de furagiu pe o suprafață cât de mică și din punctul de vedere al calităților hrănitoare, porumbul furager verde sau murat are o superioritate marcantă, pentru a fi recomandat cu multă înzistență în cultura mică și unde lipsa de pământ pentru pășune și fânețe naturale sau artificiale mai întinsă este simțită.

Deși producțiunea medie a porumbului furager cântărit verde poate atinge cifre însemnate, căci adesea trece de 60—90,000 kgr. pe hectar (2 pogoane), putem însă admite la noi și în calculul ce facem mai jos, o producțiune normală de 60,000 kgr. pe hectar, mai cu seamă dacă locul se gunoiește bine.

Din această cantitate dacă scădem perderile ocazionate prin transformarea cositului verzi în furagiu murat, am putea calcula fără nici o exagerare că recolta se poate estima la 40,000 kgr. porumb furager, gata de murat în gropi, pe un hectar sau 20,000 kgr. la pogon.

Un cultivator mic care ar avea 3 până la 4 vite mari poate întreține ușor vitele sale peste iarnă, dacă cultivă $\frac{1}{2}$ pogon porumb de nutreț pentru murat.

Din 10,000 kgr. se poate face 660 porții à 15 kgr. fiecare, suficiente pentru hrana vitelor de mai sus, mai cu seamă dacă le mai dăm încă câte un supliment de hrană uscată, cum sunt paie, coceni, etc.

Dela 1 Noemvrie și până la 1 Aprilie adecă în curs de 150 zile de iarnă dând la vite câte 15 kgr. pe zi, avem nevoie de 225 porții de fiecare cap de vită și cu 10,000 kgr. putem ține 3 vite.

Dacă pe lângă nutrețul de porumb murat, mai adaugăm puține paie și coceni mai mulți, atunci porțiunea de 15 kgr. zilnică se poate reduce la 12 kgr. și putem să hrănim 4 capete de vite mari în cursul celor 150 zile de iarnă.

Pentru vacile de lapte, dacă este trebuință sporim porția dela 15 kgr., căci vacile cu lapte se resimt foarte mult și în bine de acest murat.

Prin urmare, după această socoteală cultivând:

1 pogon de porumb cu nutrețul recoltat, am putea hrăni 6—8 vite mari.

$\frac{1}{2}$ pogon de porumb cu nutrețul recoltat, am putea hrăni 3—4 vite mari.

$\frac{1}{4}$ pogon de porumb cu nutrețul recoltat, am putea hrăni 2—3 vite mari.

Este bine înțeles că pe lângă porțiile de porumb murat, li-se mai dă vitelor și ceva paie sau coceni, căci trebuie totdeauna și hrană uscată pe lângă cea zemoasă.

Intrebuițarea porumbului murat în alimentațiunea vitelor mai are și imensul avantaj, că putem folosi mai bine și cu mai mult succes paie, pleava și cocenii, care constituiesc astăzi aproape în mod exclusiv hrana de peste iarnă la vitele cultivătorului mic.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 16 Iunie 1905

Cu apropierea lui medio *piața internă de bani* la început a arătat o tendință mai fermă, și aceasta cu deosebire în urma cererilor intenzive ale provinciei și a rezervei, ce și-au impus-o în parte băncile mari vieneze cu ofertele lor. Cambiile vieneze de prima bonitate s'au scontat cu $2\frac{3}{4}\%$, iar cambiile de portofoliu în Budapesta dela $8\frac{3}{4}\%$ în sus. Cambiile morilor budapestane s'au scontat cu $3\frac{3}{8}\%$ — $3\frac{1}{4}\%$.

Ce privește *piața externă de bani* în Londra continuă a fi abundență de numărare și scontul privat este în reducere; banii de zi notează $1\frac{1}{4}\%$. Dacă situația rămâne neschimbată reducerea etalonului oficial la 2% va ajunge a fi din nou chestiune de actualitate.

În Berlin încă dominează abundență de bani, scontul privat s'a redus la $2\frac{1}{8}\%$; în Paris scontul variază între $1\frac{1}{4}\%$ — $1\frac{1}{2}\%$.

Situația la Banca Austro-Ungară. Portfoliul cambial al băncii Austro-Ungare în prima săptămână a luni Iunie a scăzut față de săptămâna premergătoare cu 8·9 mil. coroane. În schimb la afacerile de lombard s'a constatat o creștere de 0·1 mil. coroane. Fundațiunea metalică, după ce banca Austro-Ungară a pus în circulațiune 2·1 mil. coroane bani de argint, deasemenea a scăzut cu 1·2 mil. coroane. La scrisurile fonciare din circulație s'a semnalat o reducere de 8·6 mil. coroane, ceea ce este rezultatul sortării din săptămâna trecută. Intreaga circulațiune de bancnote a băncii noastre de emisiune s'a redus cu 23 mil. coroane prin ceea ce rezerva bancnotelor libere de dare arată o creștere de 21·8 mil. coroane.

Iată în cifre comparația celor două situațiuni:

	Mai 31	Iunie 7
Fundația metalică	K 1,520.137,469	1,518.888,567
Portfoliul cambial	279.524,155	269.603,388
Lombard	39.965,700	40.412,900
Circul. de bancnote	1,563.535,460	1,540.485,360
Fundațiunea bancnotelor libere de dare	353.930,000	375.735,000
Etalonul $3\frac{1}{2}\%$.		

CRONICA.

Bancă nouă. Cetim în „M. P.“ că în Vașcău, comitatul Bihorului, s'a înființat o nouă bancă românească sub firma „Șoimul“ cu un capital societar de 50,000 coroane. Noua bancă, ne spune numita revistă, s'ar fi înființat sub protectoratul institutului de credit și economii „Bihoreana“ din Oradea-mare. Noul director al băncii „Șoimul“ este dl Coriolan Pop, iar ca contabil a fost numit dl Nic. Bogdan.

Băncile noastre pacoste. (?) De am fi auzit-o aceasta dela străini am mai fi înțeles-o, dar, durere de astădată ni-o spune unul de ai noștri, un domn profesor, esmis al conzistorului arhidiecezan la una din conferențele învățătoresți din anul acesta. „Da — zice d-nul profesor în discursul său de deschidere — sunt institute de credit și economii și române și străine, dar acestea sunt puse pe alte baze și între împrejurări economice atât de șubrede ca ale noastre, sunt pentru popor mai mult o pacoste decât o binefacere“. Ținem să rectificăm aceasta enunțaiune făcută în mod oficial nu pentru că ar fi vorba de băncile noastre, pe cari am fi datori să le apărăm, ci pentru că noi știm și cu noi o lume întreagă, că sunt bănci românești, cărora are a li-se mulțumi în mare parte dezvoltarea economică a poporului nostru. Ar fi bine să ne cumpănim mai bine vorbele înainte de ale roști. De altcum celelalte idei ale dlui comisar expuse în discursul său relativ la îmbunătățirea stărei economice a poporului vor găsi, credem noi, aprobare generală, căci sunt juste și bune.

O carte în limba franceză despre Băncile noastre. Am amintit la timpul său, că revista franceză din București „Le Mouvement Economique“, redigată de dl Nicolae Xenopol, avocat și deputat a publicat din peana dlui Constantin Popp un studiu asupra băncilor noastre. Acum vedem, că redacția numitei reviste a avut idee bună să reproducă și în broșură separată studiul dlui Popp. Broșura poartă titlul „Les banques roumaines de Transylvanie et de Hongrie“ și se poate procura cu prețul de un leu. Această broșură ne va face bune servicii, căci va face cunoscut și străinilor organizația, operațiunile și rolul economic-cultural al băncilor noastre. Multumim autorului!

BIBLIOGRAFIE.

Biblioteca băncilor române. Încă la începutul anului curent a apărut sub titlul „*Studii de contabilitate*” numărul prim din „Biblioteca băncilor române”, editată de „Revista Economică”. Acum putem anunța cetitorilor noștri, că în curând o să apară, probabil în săptămâna viitoare chiar Nr. 2 al acestei biblioteci și anume:

„**Băncile române din Transilvania și Ungaria**”, un studiu datorit colaboratorului nostru intern, d-nul *Constantin Popp*.

Tot în același timp o să apară și un număr dublu 3—4, care va cuprinde un studiu despre „*Efectele publice*”, de Ioan I. Lăpădatu. Despre aceste promitem să revenim mai pe larg într'unul din numerii viitori ai Revistei noastre. =.

SUMAR.

Reforma școalelor comerciale. — Expoziția „Asociațiunii”. — **Efectele publice.** — Porumbul (cucuruzul) de nutreț. — *Revista financiară*: Situațiunea: Situația la banca Austro-Ungară. — *Cronică*: Bancă nouă. — Băncile noastre pacoste (?). — O carte în limba franceză despre Băncile noastre. — *Bibliografie*: Biblioteca băncilor române.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 14 Iunie 1905.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	16.70—17.40
„ „ Tisa	„ „ „ „	17.35—17.85
„ „ Pesta	„ „ „ „	17.10—17.55
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „	17.10—17.55
„ „ Bacica	„ „ „ „	16.90—17.50
Secară	„ „ „ „	13.75—14.25
Orz	„ „ „ „	13.90—14.80
Ovės	„ „ „ „	13.10—14.20
Porumb	„ „ „ „	15.45—15.75
Rapiță	„ „ „ „	— — — —
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „	141—
Slănină (clisă)	„ „ „ „	126—127—

Bursa de București.

Cursul din 13 Iunie 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	100 ³ / ₄
„ „ 1892 5%	„ „	102 ¹ / ₂
„ „ 274 mil. 4%	„ „	95—
„ „ 1898 4%	„ „	92 ¹ / ₄
Fonciare rurale 5%	„ „	104—
„ „ 4%	„ „	95 ¹ / ₄
Scris. fonc. urb. București 5%	„ „	98—
„ „ Iași	„ „	93 ³ / ₄

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 14 Iunie 1905.

0/0	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 K
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	100.70	100.75
4.2	„ „ arg. Febr. Aug.	100.60	101.25
5	Lösuri din 1860 à fl. 500— „ 20% dare	160.40	162—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	193.75	198—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „ „	296.25	300—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., sent. de dare	119.95	120.25
4	„ „ Cor.	100.65	100.75
3 ¹ / ₂	„ „ de invest.	93.25	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	118.05	118.25
4	„ „ Cor. „ „	97.85	98.25
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	89.15	89.50
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „	222—	225—
4	„ p. regul. Tisei sc. de dare	170.60	173—
4 ¹ / ₂	Oblig. de regaliu croat-slav.	102.65	102.50
3	Impr. p. regul. Porților de fier	83.50	83.75
4	Oblig. rurale croat-slavone	99.30	99.50
4	„ „ ungare „ „	98.30	98.50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularia Dunării, à 100 fl.	280.50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98.60	99—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104.30	—
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ Budapesta	98.10	98.25
2	„ „ „ sêrbesti à 100 fr.	109—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	143.75	—
—	Impr. bulgar 1889	118.55	118—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100.50	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	313—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101.65	—
4	„ „ „ 50 ani	—	102.40
4 ¹ / ₂	Banca comerc. ung. Pesta	101.05	101.25
4	„ „ „ „ „ „	99.50	99.50
4 ¹ / ₂	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	108.65	108.75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 ¹ / ₂ ani	100.50	101—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98.75	99.50
4	Inst. de credit fonciar ungar	99.75	100—
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „	99.50	89.65
4 ¹ / ₂	Banca hipotecară ungară	100.05	101.50
4	„ „ „ „ „	101.20	99.25
4	„ „ „ „ „ cu premii	277.25	141—
4 ⁰ / ₁₀	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	99.50
5	„ Albina“, Sibiu	—	102.50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „	—	102—
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102.50
5	„ „ „ Brașov	—	105.50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „	—	102—
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101.75
4	„ „ „ „ „ VII.	—	99.50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	27.20	28—
	Credit, à fl. 100—	492.50	498—
	Clary, à fl. 40— v. c.	163—	—
	Buda, à fl. 40—	169—	178—
	Pálffy, à fl. 40—	185—	184—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	58—	61—
	„ „ ungară, à fl. 5—	38.25	40—
	Rudolf, à fl. 10—	68—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	223—	—
	Salzburg, à fl. 20—	81—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	549.50	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	14—
	„ Jó sziv“, à K. 4—	—	14—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11.38	11.40
	„ c. reg.	11.35	11.33
	Napoleond'or (20 freci sau 8 fl. aur)	19.14	19.17
	20 Marce germ. aur	23.54	23.55
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2.54 ¹ / ₄
	Bilete germ. 100 M.	117.50	117.60
	„ franc. 100 Fr.	—	95.75
	„ ital. 100 Lire	95.70	95.75
	Ruble, bilete, 100	254—	—
	Lei românești, 100	—	95.26

Prețul per bucată

Drepturile, datorițele și responsabilitatea

==== membrilor din direcțiune ====

și

Drepturile, datorițele și responsabilitatea

==== comitetului de supraveghiere ====

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

==== traduceri autorizate de ====

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 și 1905.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu (Nagyszeben).

CURS COMPLET

DE

CORESPONDENȚA COMERCIALĂ

cu explicarea termenilor comerciali

de

I. C. Panțu,

profesor la școala superioară de comerț din Brașov.

Prețul K 3.50.

Se poate comanda la autor sau la tipografia

A. Murășianu în Brașov.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,

Banca Austro-Ungară

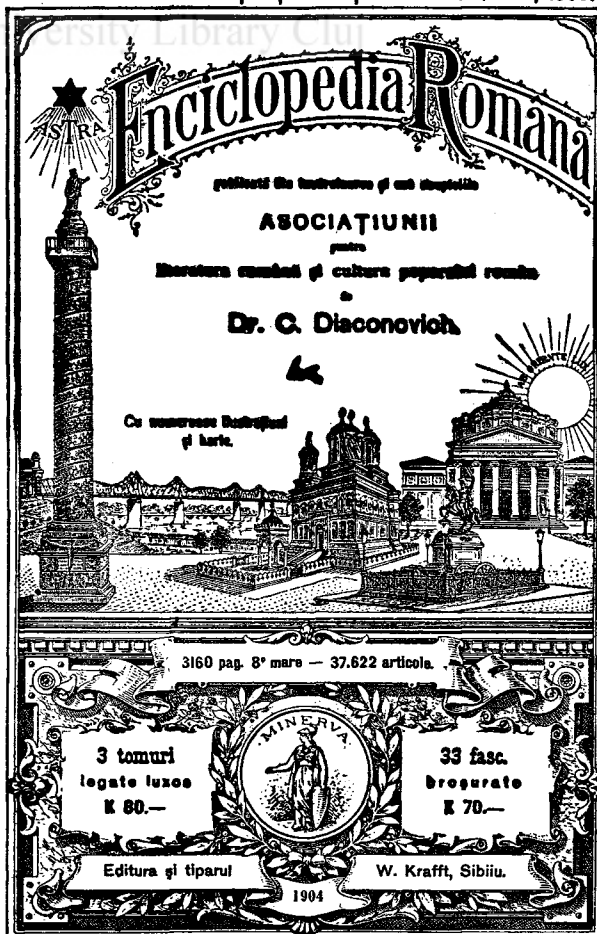
(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația „Revistei Economice“, cea dintâi cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1.—

Medalia de aur dela Expoziția științifică din București, 1903.

Se comandă la
Biroul „Asociațiunii“ Sibiu, str. Morii Nr. 8.